

вулканів, навіть зникнення людства ... А море буде продовжувати жити своїм життям, і йому немає і ніколи не буде діла до дрібних людських проблем...

І як же столиця гумору без музики? Н вулиці Приморській, на будинку № 59 одеситка Леся Верба зобразила на муралі малюнок, який присвячений музиці, джазу і театру. І не випадково, адже стіна будівлі належить Театру духової музики імені Саліка.

Акції зі створення муралів ревіталізують, відновлюють та покращують простір; неймовірні портрети, пейзажі та абстракції прикрашають сірі стіни багатоповерхівок. Іншими словами, вони не просто доповнюють історичний образ якогось району чи місцевості, а й змінюють його. Досить часто мурали сприймаються мешканцями міста як вандалізм. Але щоб покращити сприйняття муралів в очах одеситів, потрібна стратегія вбудовування подібних об'єктів у міський простір, міський контекст, проведення певної роботи із населенням. За наявних умов, особливо, якщо існує опозиційна ініціативна група місцевих жителів, подібні зміни навряд чи перестануть сприйматись частиною суспільства як чужорідні та небажані.

-
1. Дмитренко М. Українська фольклористика/ М. Дмитренко. – Київ: Сталь, 2004. – С. 576 - 579.
  2. Лазутин С. Г. Поэтика русского фольклора/С. Г. Лазутин. – Л.: Наука, 1989. – С. 208 - 212.
  3. Русяева А. С. Графіті /А. С. Русяева// Енциклопедія історії України: у 10 т. – Т. 2. – К.: Наукова думка, 2004. – С. 186.
  4. Стриганова Б. Р. Пятиязычный словарь названий животных/Б. Р. Стриганова. — М.: Руссо, 2000. – С. 269 - 273.

ДЕРЖАВНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ВОЛИНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР

Дзірба С.

Українська пісня – це своєрідний літопис життя українців, який дає змогу не втрачати зв'язок з попередніми поколіннями.

Колектив з міста Луцька має своє неповторне творче обличчя завдяки збереженню й розвитку своєрідних традицій краю, автентичності, правдивості, чистоті виконання пісень і хореографічного малюнка. За роки пошуків і знахідок у царині традиційної культури, хореографічного і музичного мистецтва Волині сформовано багатий репертуар, в основі якого безліч музичних творів, хореографічних композицій, народні ігри, забави, обрядові дійства з використанням відповідної атрибутики, іграшок.

Волинський народний хор – це українська пісня, танець та інструментальна музика сплетені у барвистий вінок вокально-хореографічних композицій, жанрових сцен, етнографічних картин. Це молодість і краса українського народного мистецтва та високопрофесійна майстерність виконання.

У філармонії сьогодні працює Шипунов Володимир Дмитрович. Син Кавказьких гір розпочинав свою долю водія на величезному незграбному автобусі «Мерседес». Саме ним Волинський хор проїхав велику кількість міст Радянського Союзу. У 1939 році був створений хоровий колектив. Влада виділила хорові два купейних вагони, було зшито костюми, придбано музичні інструменти. Перші успіхи, перші аплодисменти, незабутні враження... Так у 1939 році на Волині започаткував концертну діяльність ансамбль пісні і танцю при філармонії. Директор був Володимир Каган, художнім керівник Михайло Шереметьєв. У 1941 страшному, трагічному році колектив поїхав до Києва, а 22 червня до Ростову; його наздогнала війна. За роки війни в евакуації капела дала понад 500 концертів у Забайкаллі і Примор'ї, здійснивши свій творчий внесок у перемогу над нацистською Німеччиною. На жаль, війна і доля розпорядилися так, що до Луцька змогли повернутися лише декілька артистів капели, які склали основу майбутнього хору. Усю війну ансамбль, співав у шпиталях, на передовій, під снарядами і бомбами, не боячись нічого, дивлячись смерті в обличчя. [2, с. 27]

1945-й рік, скінчилась війна. Свято Перемоги принесло оновлення і пробудження надії на краще майбутнє. Одним із таких оновлень стало створення Волинського народного хору. Його здійснювали директор філармонії Михайло Морозов, художній керівник Олександр Самохваленко, хормейстер Мирослав Стефанишин, балетмейстер Ірина Маркіна, концертмейстер Олександр Сергєєв. На глухих хуторах, на народних гуляннях, у клубах Олександр Самохваленко шукав і знаходив талановитих співаків, музикантів і танцюристів. Так поповнюючись новими самобутніми творчими силами, молодий колектив зростав і набирався сил. І знову гастролі. Все ж існував колектив, його слава котилася містами тодішнього Радянського Союзу. Дух порядності, ввічливості й інтелігентності панував у колективі, усі ретельно виконували свої обов'язки, бо вважали великою честю служити мистецтву. [2, с. 36]

З 1989 року головним диригентом, а з 1993 року і художнім керівником Волинського народного хору є заслужений діяч мистецтв України, лауреат обласної мистецької премії ім. І. Стравінського Олександр Стадник.

Основу репертуару колективу складає пісенний, музичний та хореографічний матеріал Волині, в якому особлива увага приділяється фольклорній спадщині, записаній Л. Українкою. Найкраще ця творча домінанта Волинського народного хору виявилась під час концертних виступів колективу на Міжнародному фестивалі «Лесині джерела», (Новоград-Волинський, 2000 рік) та творчих звітах майстрів мистецтв і художніх колективів Волинської області в м. Києві (1999, 2001 роки). Милозвучні наспівні пісні Волинського краю свідчать про багатий внутрішній світ волинян, їх поетичну вдачу та неповторну мелодійність пісенного епосу. Дуже активна концертна та гастрольна діяльність Волинського народного хору протягом останніх 5-ти років, постійний глядацький успіх та широкий громадський резонанс після кожної презентації нових концертних програм зумовлені, насамперед, чітко продуманим

репертуаром, які складають, з одного боку соціально значущі та художньо-досконалі твори, які вже тривалий час і з незмінним успіхом виконуються колективом, серед яких вокально-хореографічні композиції «Ми з Волині», «Козаки йдуть», «Обжинки», «Гуляй, гуляй гуляночка», «На Івана, Купала», «Кроковее колесо» (весняні пісні, ігри та хороводи), «Мамина молитва», «Волинські притупи» в постановка А. Іванова та О. Козачука, хорові обробки О. І. Стадника українських народних пісень «За байраком, байрак» та «Гиля, гиля сірі гуси». З іншого боку, репертуар Волинського народного хору постійно збагачується новими творами як української, так і світової фольклорної класики, що забезпечує оригінальність та сучасність концертних програм колективу. [1]

На сьогодні репертуарна палітра Волинського народного хору досить різноманітна і складає більше 150-ти пісень, танців та вокально-хореографічних композицій. Більшість з цих творів є оригінальними і вперше були виконані саме Волинським народним хором. Творчим кредо художніх керівників колективу є постійне збагачення репертуару фольклорним надбанням Волині, пошук нових форм і методів його сценічного втілення через органічне поєднання народної інструментальної музики, співу і танцю, використовуючи традиційну і сучасну манери обробки та виконання народної пісні. Робота в цьому напрямку була позитивно відзначена ще на I-ій Всеукраїнській хоровій асамблеї (Київ, 1992 рік), де Волинський народний хор виступив з великим успіхом.

В свою чергу репертуар Волинського народного хору став джерелом народної пісенної творчості, з якого повною мірою поповнюють свої програми багато інших самодіяльних колективів Волині та України. Особливо популярними стали такі пісні, як «Гиля, гиля сірі гуси», «Біда мене та заставила», «Ой на горі цигани стояли», «В Києві на ринку», «Ой Морозе, Морозенку», «Їхали хлопці з ярмарку» і особливо, українська народна пісня «Соколи», записана, оброблена і вперше виконана в м. Ольштин (Польща).

В останні роки репертуар Волинського народного хору також стабільно поповнюється оригінальними та сучасними творами відомих волинських композиторів В. Тиможинського, П. Свіста та М. Стефанишина, які сміливо і досить вдало йдуть на творчий експеримент. Так, пісня П. Свіста на слова О. Жолдака «Гарний козак, гарний» стала одним з найбільш яскравих творів колективу, а обробка В. Тиможинського української народної пісні «Мала мати одну дочку» та «Дума про Берестечко» М. Стефанишина по праву вважаються одними з найбільш вдалими хоровими творами в репертуарі колективу.

Волинський народний хор – це постійно прогресуючий колектив, який сміливо ставить і успішно вирішує різноманітні творчі завдання від шоу-програми на новорічних дитячих виставах (м. Київ, Національний палац «Україна», 1998, 1999, 2000 роки) та тематичного концертного виступу до Дня працівників сільського господарства (м. Київ, 2001 рік) до великих сольних концертних програм на численних фольклорних фестивалях як в Україні, так і за її межами.

В основному складі колективу близько 80 артистів з вищою базовою освітою, серед яких 5 заслужених артистів України та 1 заслужений діяч мистецтв України. Волинський хор живе своїм творчим, повноцінним, динамічним життям. Регулярно, щодня проводяться репетиції. За роки існування Волинський народний хор провів близько 7000 концертів як в Україні, так і за її межами. З великим успіхом Волинський народний хор гастролював в Європі, по всій території Росії, в Білорусії, Казахстані, Узбекистані, Грузії, Азербайджані, країнах Прибалтики, Америці, Франції, Китаї, а також в усіх областях України.

«Звісно, справа ця непроста і вартісна, бо в хорі — 80 артистів, це витрати на транспорт, готелі, оренду залів і так далі. Але колектив, – каже Стадник, – прагне сконкурувати «лісапетні батальйони» ... Сконкурувати насамперед своїм мистецтвом. І зумисне їздять у центральні, південні та

східні області, аби поширювати якісну українську культуру. Він вважає, що просто говорити про культуру, про національну ідею — то замало, якби за словами стояли справи, можливо, по-іншому склалися б і обставини в Україні. Волинський хор наразі приймають добре в усіх містах, люди ідуть на такі концерти, і це є добрим знаком». [4]

Протягом останніх 10-ти років Волинський народний хор успішно гастролював та став лауреатом багатьох Міжнародних фольклорних фестивалів та конкурсів, які проходили в м. Рибнік (1997 рік), м. Ольштин (1999, 2000 роки), м. Кенштин (2001 рік), м. Мронгово (2001 рік), м. Руда Шльонська (2001 рік), м. Грубешів (2001 рік) в республіці Польща, а також на «Поліському літі з фольклором» (м. Влодава, 1996 рік) та на Міжнародному фестивалі українського фольклору «Берегиня» (м. Луцьк, 1998 рік). Волинський народний хор гідно представляв українське професійне народне мистецтво під час днів культури України в Естонії (1996 рік) та на Міжнародному фестивалі мистецтв «Слов'янський базар у Вітебську» (2001 рік). В жовтні 1999 року з великим успіхом пройшли концерти колективу в близько 20-и містах Канади та США. В 1997 році чоловіча група Волинського народного хору, відома як камерний хор «Волинь», стала лауреатом Міжнародного музичного фестивалю в м. Відень (Австрія), а в 1998 році успішно гастролювала містами Північної Італії.

Керівник хору Олександр Стадник говорить: «... 90% того, що ми виконуємо, народилося і зробилося у цьому колективі. Мабуть, нема жодного самодіяльного колективу в Україні (а в тому числі і багато професійних), які б не співали наш репертуар, тому вважаю, що недаремно ми прожили. У нас є пісні, які ми вже не співаємо, а вони досі звучать десь на весіллях та різних okazіях. Значить, ми повернули народу його пісні. Треба виносити їх на сцену, шукати сучасні варіанти подачі. Мені цікаво, щоб молодь це сприймала. Ми шукаємо різні варіанти обробки: рокові, наприклад. Ми випустили два

збірника пісень Волинського народного хору, куди увійшло майже 200 наших пісень, і я вважаю це великим внеском.» [3]

Волинський народний хор – це бережливе відношення до фольклору, любов до культури українського народу всіх артистів та керівництва колективу. Хто б що не говорив, але саме такий колектив є осередком народної культури. Своєю творчою працею колектив робить вагомий внесок у відродження і збереження українських традицій.

-
1. Берестюк І. Волинському народному хору 40 років/І. Берестюк.//Волинь Post. – 2018. – 9 листопада.
  2. Єфіменко В. Б. Співає хор Волинський. Спогади/В. Б. Єфіменко. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2006. – 64с.
  3. Лівіцька О. Олександр Стадник: Чи міг я очолити хор Верьовки? Думаю так, але... / О. Лівіцька.// Волинські новини. – 2017. – 12 листопада.
  4. Малімон Н. Волинський народний хор вирушає у концертний тур/ Н. Малімон. // День. – 2017. – 21 березня.

НАРОДНИЙ ОДЯГ В УКРАЇНСЬКОМУ ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Жукова О., Бакланова Н.М

Духовний і творчий потенціал народу завжди нерозривно пов'язаний із всебічним знанням своєї історії, її місця і ролі у світовій культурі. Традиційний побут, творчий досвід, духовна культура – це ті складові, що розкривають етнічну самобутність будь-якого народу. Національні риси характеру: психологія, погляди, уявлення та вподобання, практичні навички, рівень майстерності та естетичної вимогливості, зафіксовані у традиційній культурі, збагачені сучасними досягненнями, - дають усвідомлення потреб і запитів свого народу, сприяють збереженню етнічної самобутності, неповторності у світовій культурі.